

گزارش بررسی

نقش مشارکت عمومی-خصوصی (PPP)

در تاسیس مالی حفاظت از بناها، محوطه ها و بافت های شهری تاریخی

ترجمه و تلخیص:

نیلوفر کرانی زاده

مقدمه^۱

مشارکت عمومی (دولتی)- خصوصی^۲ نوعی توافق قراردادی است که حمایت های مالی و عملیاتی بخش خصوصی منجر به بهره گرفتن بیشتر از امکانات و خدماتی می شود که به طور معمول ارائه آنها وظیفه بخش عمومی (دولت) است.

مشارکت عمومی - خصوصی، مشارکت بین سه بخش می باشد؛ اولین بخش، دولت است که ممکن است یک یا تمامی سطوح دولتی را شامل شود، بعدی بخش خصوصی است که سازمان های تجاری و سرمایه گذاری را دربر می گیرد، بخش سوم به عنوان بخش غیر دولتی، جوامع و موسسات مردم نهاد توصیف می شود و حتی ممکن است شامل افرادی شود که نزدیک به محوطه های تاریخی زندگی می کنند.

مشارکت عمومی- خصوصی در طول بیست سال اخیر، به عنوان ابزاری که از طریق آن بخشی از هزینه ها و مسئولیت های ناشی از ارائه خدمات و سرمایه گذاری ها تامین می شود، مورد توجه دولت ها قرار گرفته است. این مشارکت ها بیشتر در حوزه زیرساخت های مربوط به انرژی، آب، حمل و نقل و ارتباطات برای تامین خدمات عمومی مورد نیاز به کار گرفته می شود. با گسترش استفاده از این خدمات، موفقیت و شکست در این نوع مشارکت بیشتر نمایان شده و در نتیجه جنجال در این خصوص افزایش می یابد؛ با این وجود همچنان مشارکت عمومی- خصوصی به عنوان ابزاری جهت پر کردن فاصله بین نیاز به خدمات عمومی و تمایل یا توانایی دولت برای تامین هزینه ارائه آنها مطرح است.

دولت ها در تلاش برای حفاظت از میراث فرهنگی با چالشی قابل توجه مواجه هستند. امروزه برای حفاظت از میراث فرهنگی با کمبود منابع مالی و نیروی انسانی ماهر و ناکارآمدی در بهره برداری از منابع موجود مواجه هستیم. با وجود اینکه در تئوری سستی حفاظت، دولت به عنوان نگهبان اصلی میراث فرهنگی تلقی می شود، لیکن به دلیل فشار ناشی از دیگر نیازهای عمومی، حفاظت از فرهنگ و انتقال آن به نسل های آینده، تعهد جامعه و دخالت بخش خصوصی الزامی به نظر می رسد. بدین ترتیب بخش خصوصی و موسسات مردم نهاد روز بروز بیشتر در ارائه دستاوردهای حفاظتی که قبلا به صورت سستی توسط دولت به دست آمده است سهیم می شوند.

افزایش مشارکت بین بخش خصوصی و عمومی و بکار گرفتن آن در بخش های گوناگون، این جریان را به صورت فزاینده ای تبدیل به ابزاری جهت رسیدن به دستاوردهای حاصل از حفاظت خواهد نمود. در بسیاری از نقاط جهان، این نوع مشارکت در حفاظت و مدیریت طیف وسیعی از میراث فرهنگی که شامل محوطه های باستانی، بناها، مناظر، مناطق شهری، مجموعه ها و مناطق طبیعی با اهمیت و موضوعیت تاریخی می شود، کاربرد دارد. دولت و موسسات مردم نهاد که در حوزه حفاظت از میراث فرهنگی فعالیت دارند مشارکت عمومی - خصوصی را دارای قابلیت بالقوه برای تامین مالی پروژه های مربوط به میراث فرهنگی در نظر می گیرند. بیانیه صادر شده در خصوص اسکان بشر در استامبول، در سال ۲۰۰۶^۳، به لزوم افزایش همکاری بین بخش عمومی، بخش خصوصی و سازمانهای مردم نهاد، جهت دستیابی به هدف بهبود بخشیدن به حفاظت از میراث فرهنگی اشاره می کند. با این حال، این نوع مشارکت لزوما بهترین و کارآمدترین راه برای رسیدن به نتایج مطلوب حفاظتی و

^۱ این گزارش ترجمه و تلخیصی است از تحقیق انجام شده توسط موسسه حفاظتی گتی با عنوان

"The Role of Public-Private Partnerships and the Third Sector in Conserving Heritage Buildings, Sites, and Historic Urban Areas"

^۲ Public-Private Partnership (PPPs)

^۳ UN- Habitat's 2006 Istanbul Declaration

تامین مالی پروژه ها تلقی نمی شود و همچنان برخی نگرانی ها و شک و تردیدها در خصوص کاربرد آن وجود دارد. دستیابی به برداشتی درست از ماهیت و کاربرد مشارکت بخش عمومی - خصوصی در پروژه های حفاظتی الزامی است. همچنین نیاز به تحقیقات بیشتر در خصوص ابزار و روش هایی که بتوانند مشوق مشارکت خصوصی و موسسات مردم نهاد در زمینه میراث فرهنگی شده و بخش عمومی را ترغیب به کار کردن با این بخش ها نماید، وجود دارد. این گزارش در صدد پاسخگویی به این نیازهاست.

این گزارش از مطالبی که تا کنون در این زمینه به چاپ رسیده است به دست آمده و ادعایی مبنی بر ارائه دستور العملی جهت نحوه این مشارکت ندارد و بیشتر به چگونگی کاربرد آنها در خصوص بناها و محوطه های تاریخی می پردازد.

با اینکه این گزارش از مطالب چاپ شده در طول سال های ۱۹۹۲ تا ۲۰۱۲ به دست آمده اما تمرکز آن بیشتر مربوط به موارد چاپ شده بعد از سال ۲۰۰۰ می باشد، چرا که متخصصان و دانشگاهیان در این سال ها توجه بیشتری به مشارکت عمومی - خصوصی، بعنوان راه حلی ارزشمند برای چالش های شهری نشان دادند. بین سال های ۲۰۰۹ تا ۲۰۱۲ توجه به این موضوع بیشتر شد و نشریات به دست آمده در نتیجه کارگروه ها و نشست ها در این زمینه، بیشتر بصورت آنلاین در دسترس قرار گرفت. بیشتر نشریات از ملل اروپایی و استرالیا بدست آمدند که نشان می دهند این کشورها، بخصوص انگلستان و استرالیا بیش از دیگران در بکارگیری این نوع مشارکت ها در حوزه میراث و بویژه در عرضه مقالات و نشریات مرتبط با موضوع فعال بوده اند.

۱- مفهوم مشارکت عمومی - خصوصی

کمیسیون اقتصادی سازمان ملل اروپا،^۴ اینگونه بیان می کند که هیچ تعریف جهان شمول پذیرفته شده ای برای مشارکت عمومی - خصوصی وجود ندارد. بسیاری از کشورها و سازمان ها تعاریف مخصوص به خود را دارند. در امریکا، شورای ملی مشارکت عمومی - خصوصی،^۵ آن را اینگونه تعریف می کند:

یک توافق قراردادی میان نمایندگان دولتی (فدرال، ایالت یا محلی) و بخش خصوصی می باشد که در طی این توافقنامه، مهارت و سرمایه موجود در هر یک از بخش های دولتی و خصوصی، جهت ارائه خدمات و امکانات بهتر برای استفاده عموم به اشتراک گذاشته می شوند. علاوه بر به اشتراک گذاشتن منابع، هر بخش در خطرها و دستاوردهای ناشی از ارائه خدمات و امکانات نیز سهیم می شود.

مشارکت عمومی - خصوصی اساساً مهارت و سرمایه همه بخش ها را یک جا جمع می کند تا خدمات یا کالای مصرفی مورد نیاز جامعه را تامین و ارائه نماید. ارائه خدمات و کالا باید به گونه ای باشد که برای هر دو بخش ثمربخش بوده و در آنها انگیزه ایجاد کند. این مهارت ها معمولاً تکمیل کننده یکدیگر هستند، بخش خصوصی معمولاً سرمایه و مهارت های افزایش داری، کارشناسان فنی و خدمات مربوط به عرضه بهینه را ارائه می دهد. موسسات مردم نهاد اطلاعات، دغدغه ها و علایق افراد محلی را منتقل کرده و در عوض، بخش عمومی (دولتی) معمولاً (اما نه همیشه)، سرمایه، چارچوب قانونی و انگیزه های مالی مانند پرداخت کمک هزینه، معافیت یا دیگر تشویق های مالیاتی را عرضه می کند تا بخش خصوصی را ترغیب به سرمایه گذاری نماید. ویژگی های کلیدی در حالت ایده آل شامل ارائه بلند مدت خدمات، انتقال یا سهیم شدن ریسک با بخش خصوصی و بستن قراردادهای بلند مدت مختلفی است که در آنها هر دو بخش در خصوص اهداف و ضوابط شفافیتی به توافق رسیده باشند.

مشارکت عمومی - خصوصی انواع مختلفی دارد لیکن در همه آنها تمرکز عمده سهیم شدن در سه موضوع اصلی می باشد: منابع، مسئولیت و ریسک. بنابراین، این مشارکت به صورت تئوری به دنبال تخصیص منابع و ریسک ها میان بخش عمومی (دولتی)، خصوصی و در برخی مواقع موسسات مردم نهاد است. این مشارکت ها به شدت موضوع محور هستند. همچنین، انواع مشارکت بر اساس میزان حق تصمیم گیری، هزینه و ریسکی که به عهده هر یک از بخش ها می باشد تعریف شده و برای برآوردن احتیاج بخش مورد نظر برای رسیدن به نتایج مورد نیاز آنها طراحی می شود.

۲- انواع مشارکت عمومی - خصوصی

مشارکت خرید - ساخت - بهره برداری (BBO):^۶ واگذاری یک دارایی عمومی به بخش خصوصی یا نیمه خصوصی (شبه دولتی) است که معمولاً تحت قراردادی صورت می گیرد که دارایی مورد نظر برای یک دوره زمانی محدود و مشخص تبدیل به احسن شده و مورد بهره برداری قرار می گیرد. در زمان انتقال دارایی نظارت های بخش عمومی (دولتی) از طریق قرارداد اعمال میشود.

⁴ United Nations Economic Commission for Europe (UNECE)

⁵ National Council for Public-Private Partnership (NCPPT)

⁶ Buy-build-operate (BBO)

مشارکت ساخت ، مالکیت ، بهره برداری (BOO)⁷: بخش خصوصی سرمایه گذاری ، ساخت ، مالکیت و راه اندازی تاسیسات و امکانات یا خدماتی را برای همیشه برعهده خواهد داشت. محدودیت های عمومی از طریق توافقنامه اصلی و از طریق نظارت های قانونی اعمال خواهد شد.

مشارکت ساخت ، مالکیت ، بهره برداری ، واگذاری (BOOT)⁸: یک نهاد خصوصی حق امتیاز سرمایه گذاری ، طراحی ، ساخت و راه اندازی تاسیسات و امکانات را (همراه با امکان شارژ مشترکین و استفاده کنندگان از پروژه) برای یک مدت مشخص و محدود بدست می آورد و پس از پایان این مدت مالکیت پروژه به بخش عمومی (دولت) برگردانده می شود.

مشارکت ساخت - بهره برداری - واگذاری (BOT)⁹: بخش خصوصی، طراحی ، سرمایه گذاری و ساخت و اجرای یک پروژه را تحت امتیاز یک قرارداد بلندمدت برعهده می گیرد و در طول مدت قرارداد امتیاز بهره برداری از پروژه را خواهد داشت و در پایان مدت قرارداد مالکیت پروژه به بخش عمومی (دولت) منتقل می شود، البته اگر زودتر از اتمام مدت قرارداد پروژه به پایان رسیده باشد آن را به بخش عمومی انتقال می دهد. در واقع این شکل قراردادهای مدل (ساخت-تملك-بهره برداری-انتقال) و (ساخت - اجاره - بهره برداری - انتقال) را با تفاوت در حق مالکیت پروژه پوشش می دهد.

مشارکت ساخت - اجاره - بهره برداری - انتقال (BLOT)¹⁰: یک نهاد خصوصی حق امتیاز سرمایه گذاری ، طراحی و ساخت به همراه بهره برداری از یک پروژه را به صورت اجاره (همراه با امکان شارژ مشترکین و استفاده کنندگان از پروژه) را در قبال پرداخت مبلغ اجاره در طول مدت قرارداد اجاره بدست می آورد.

مشارکت طراحی - ساخت - سرمایه گذاری - بهره برداری (DBFO)¹¹: بخش خصوصی، طراحی ، سرمایه گذاری و ساخت یک پروژه جدید را تحت یک قرارداد اجاره بلندمدت برعهده می گیرد و در طول مدت قرارداد اجاره، از پروژه بهره برداری می کند. بخش خصوصی بعد از به اتمام رسیدن مدت اجاره، پروژه ایجاد شده را به بخش عمومی انتقال می دهد.

مشارکت (تنها/فقط) تامین مالی¹² : یک نهاد خصوصی که معمولاً یک موسسه خدمات مالی / سرمایه گذاری است ، سرمایه لازم جهت اجرای پروژه را به صورت مستقیم یا از طریق روش های گوناگون مثل قرارداد اجاره بلندمدت یا صدور اوراق مشارکت تامین می کند.

⁷ Build-own-operate (BOO)

⁸ Build-own-operate-transfer (BOOT)

⁹ Build-operate-transfer (BOT)

¹⁰ Build-lease-operate-transfer (BLOT)

¹¹ Design-build-finance-operate(DBFO)

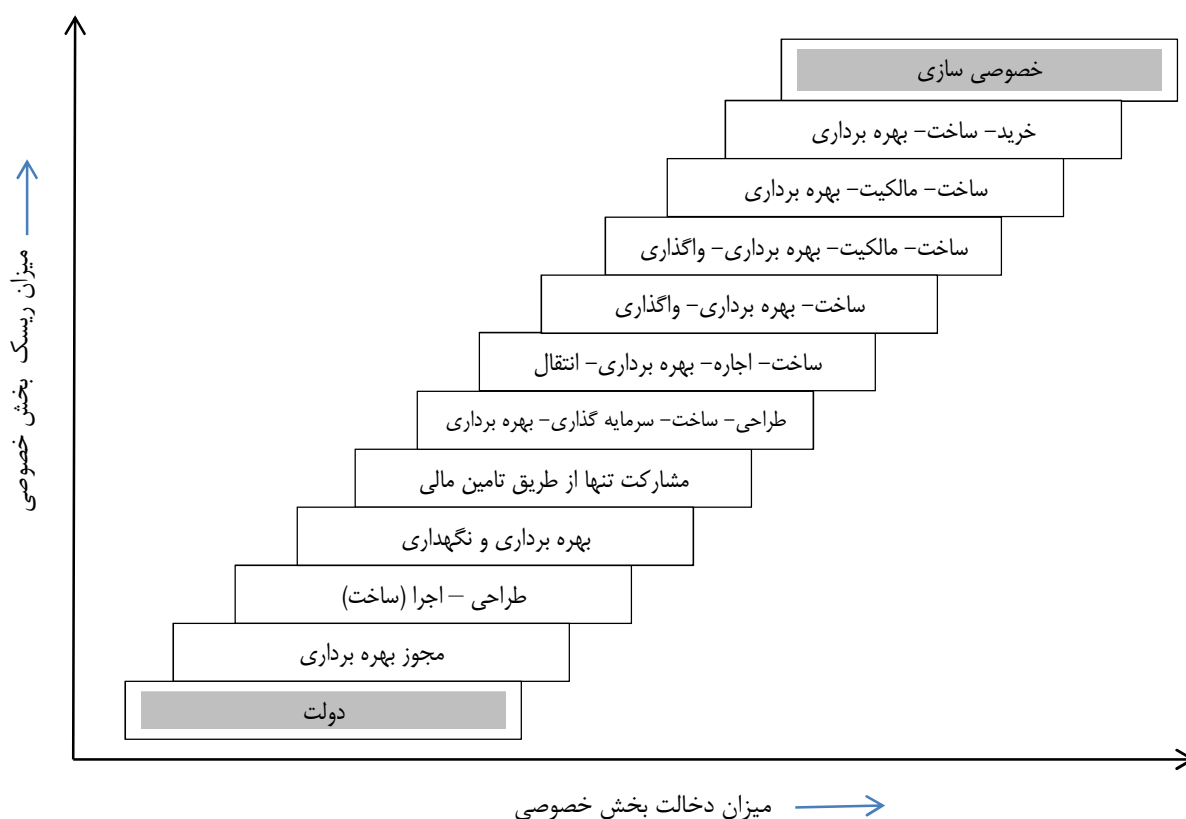
¹² Finance Only

مشارکت بهره برداری و نگهداری^{۱۳}: یک پیمانکار بخش خصوصی براساس قرارداد، بهره برداری یک دارایی تحت مالکیت بخش عمومی (دولتی) را تحت شرایط مشخصی برعهده می‌گیرد. مالکیت آن دارایی در اختیار نهاد متعلق به بخش عمومی باقی خواهد ماند. (قابل ذکر است که بسیاری این قرارداد را در طیف قراردادهای مشارکت عمومی - خصوصی لحاظ نکرده و آنها را در زمره قراردادهای خدماتی لحاظ می‌کنند).

مشارکت طراحی - اجرا (ساخت): در این روش بخش خصوصی طراحی و ساخت یک پروژه زیرساختی را به گونه ای بر عهده می‌گیرد که مشخصات و قابلیت‌های درخواستی بخش عمومی (دولتی) را در پروژه لحاظ کند. معمولاً در این گونه قراردادهای شرایط "قیمت ثابت برای اجرای پروژه" و یا حالت "تعهد تکمیل کار" اعمال می‌گردد که خطر (ریسک) افزایش هزینه‌ها (هزینه‌های سربار پروژه) بر عهده بخش خصوصی باشد.

مشارکت مجوز بهره برداری^{۱۴}: براساس این نوع از قرارداد، پیمانکار بخش خصوصی یک مجوز یا حق امتیاز بهره برداری از خدمات بخش عمومی را غالباً تحت شرایط خاص و مشخص بدست می‌آورد. این نوع قرارداد در پروژه‌های مرتبط با فناوری اطلاعات متداول است.

رده بندی میزان نقش بخش عمومی (دولت) و بخش خصوصی در ارائه خدمات و کالاهای عمومی، از ارائه کامل آن توسط دولت تا خصوصی سازی کامل تعیین می‌شود. بین این دو بازه نهایی می‌توان انواع مشارکت را بر اساس نمودار زیر تعیین کرد. در این طبقه بندی، میزان نقش بخش خصوصی بر اساس ریسک و دخالتی که متحمل می‌شود تعیین می‌گردد.

¹³ Operation and maintenance contract (O&M)

¹⁴ Operation license

۳- خطرها (ریسک) و چالش ها

شماری از متون نوشته شده توسط اعضای دولتی و بین دولتی وجود دارد که ریسک ناشی از مشارکت عمومی - خصوصی را بیان می کنند. هرچند در هیچ یک از آنها به کاربرد این نوع مشارکت در حفاظت از میراث فرهنگی اشاره نمی شود، لیکن بسیاری از ریسک های شمرده شده در همین خصوص مصداق پیدا می کنند. مسلماً پروژه هایی که مربوط به بناهای شخصی هستند بسیار ساده تر بوده و در نتیجه خطرات مربوط به آنها به سادگی قابل تشخیص و برطرف کردن است. کمیسیون اقتصادی سازمان ملل کشورهای اروپایی^{۱۵}، برنامه های توسعه ای سازمان ملل^{۱۶} و شورای ملی مشارکت های عمومی - خصوصی، همه اطلاعات مفیدی را در مورد میزان ریسک و از سوی دیگر نیاز حکومت به مشارکت عمومی - خصوصی در اختیار قرار می دهند. همانطور که گفته شد ماهیت این مشارکت به اشتراک گذاشتن خطرها (ریسک) بین تمامی بخش ها می باشد. منتقدان این جریان می گویند ریسکی که به بخش خصوصی منتقل می شود در بیشتر موارد تقریباً پایین است و بخش عمومی (دولتی) به طرز نا عادلانه ای متحمل ریسک می باشد، به همین دلیل این مشارکت را ناکارآمد تلقی می کنند. در نتیجه یکی از چالش های کلیدی، نحوه انتقال خطرها (ریسک) است. علیرغم این فرض که خطر (ریسک) بین مشارکت کنندگان به اشتراک گذاشته خواهد شد، بخش خصوصی در صورتی که پتانسیل بازگشت مالی وجود نداشته باشد تمایل چندانی برای پذیرفتن خطر (ریسک) ندارد و بعضی مواقع درخواست امتیاز بیشتری از بخش دولتی به صورت معافیت های مالیاتی، کمک هزینه و ضمانت می نماید. همانطور که قبلاً اشاره شد زیاد شدن شروط اهداء امتیاز و کمک هزینه از سوی تامین کنندگان مالی می تواند مانعی برای بخش خصوصی باشد. لزوم نشان دادن ارزش های عمومی توسط بخش عمومی (دولتی) و ایجاد تراز مالی برای پروژه های خاص عمومی (دولتی) باعث بوجود آمدن چالش هایی برای رسیدن به یک بسته مالی کامل برای انجام یک پروژه می شود. با این وجود بررسی های صورت گرفته در نهایت ما را به این نتیجه می رسانند که برآیند سود مشارکت بین بخش عمومی (دولت)، بخش خصوصی و سازمان های مردم نهاد نسبت به مضرات آن بیشتر است.

خطر (ریسک) بخش خصوصی لزوماً خطر (ریسک) مالی صرف نیست؛ بسیاری از مشکلات به دلیل پیچیدگی مقررات دولتی به وجود می آیند که باعث کند شدن پروژه شده و دستیابی به نتایج مورد نظر را دشوار می سازد. بخش عمومی (دولتی) می تواند در کاهش این خطرها (ریسک) از طریق وضع مقررات بهتر، بویژه با مدیریت درست تشریفات اداری همیاری نماید.

در استرالیا، بعضی مواقع دولت با پروژه های بزرگ مشارکت عمومی - خصوصی از طریق ایجاد چارچوب قانونی ویژه برای مدیریت پروژه کنار می آید، در نتیجه با برداشتن یا ساده کردن برخی مراحل قانونی و همکاری در به انجام رساندن فرآیندهای پیچیده قانونی در سازمان های مختلف دولتی، روند اجرای پروژه را آسان تر می کند.

مواردی وجود دارد که جوامع در خصوص این روندها بدگمان هستند ولی سازمان های مردم نهاد می توانند نقش مهمی در توسعه و تضمین مشارکت عمومی داشته باشند.

نهادهای خصوصی بیشتر به دنبال وجود ۴ عامل^{۱۷} کلیدی هستند تا آنها را در کاهش خطر (ریسک) ناشی از بازسازی محوطه ها و مناطقی که آثار یا بنایی از میراث تاریخی و فرهنگی در آنها وجود دارد کمک کنند.

¹⁵ The United Nations Economic Commission for Europe (UNECE)

¹⁶ United Nations Economic Programme (UNDP)

¹⁷ 4 Cs: 1- Clarity, 2- Certainty, 3- Consistency and 4- Consultation

- ۱- **شفافیت:** منظور شفافیت در خصوص عناصری است که وجود آنها مهم بوده و باید مورد حفاظت قرار گیرند، همچنین معیار استاندارد حفاظت، میزان تغییر قابل قبول، منطقه ای که می تواند مورد بازسازی قرار گیرد و روش هایی که از طریق آنها محوطه های مورد نظر می توانند توسعه پیدا کنند نیز می بایست به طور شفاف مشخص شوند.
- ۲- **اطمینان:** برای اجرای یک پروژه اطمینان داشتن در مورد چارچوب قانونی، نحوه اعمال آن و مدت زمانی که برای کنار آمدن با مقامات دولتی طول می کشد الزامی است.
- ۳- **ثبات:** وجود ثبات در اعمال قوانین بسیار حائز اهمیت است.
- ۴- **رایزنی و ارتباط:** منظور وجود رایزنی و ارتباط صریح بین بخش عمومی (دولتی) و خصوصی.

این ضوابط در خصوص مشارکت عمومی - خصوصی در حوزه حفاظت از میراث فرهنگی نیز کاربرد دارند. شفافیت در چارچوب قانون، نقش ها و مسئولیت های هر یک از بخش ها نیز از ویژگی های کلیدی می باشد. وجود یک رویکرد شفاف و قابل پیش بینی، بخش خصوصی را در تامین مالی پروژه یاری می کند.

تصویب شدن طرح اصلی توسط دولت مبنی بر اینکه آن محوطه یا منطقه مورد حفاظت قرار می گیرد یا احیاء، موجب ایجاد اطمینان در بخش خصوصی و جامعه شده و این امر ابزار مهمی جهت جذب سرمایه بخش خصوصی خواهد بود. برای مثال بازسازی بیمارستانی^{۱۸} در استرالیا زمانی که در یکی از طرح های اصلی^{۱۹} گنجانده شد، بسیار آسان تر گردید چراکه باعث اطمینان عاملین اجرایی پروژه شد. بخش خصوصی معمولاً برای انجام پروژه های خود به وام گرفتن رو می آورد، وام دهندگان نیز بدنبال این هستند که از بازگشت سرمایه شان اطمینان حاصل کنند، به همین دلیل ایجاد اطمینان منجر به جاری شدن سرمایه از سوی وام دهندگان و تسهیل اجرای پروژه می شود.

¹⁸ Prince Henry

¹⁹ Little Bay

۴- نتیجه گیری

بسیاری از دولت‌ها، به عنوان سرمایه گذار و نگهدارنده اصلی بناهای تاریخی، در انتقال مسئولیت‌ها و وظایف خود به بخش خصوصی، از طریق بکارگیری مشارکت عمومی - خصوصی موفق بوده‌اند ولی قابلیت این مشارکت‌ها آنگونه که باید در زمینه میراث فرهنگی به چشم نمی‌آید و در عوض تمامی خطرات احتمالی ناشی از آن مورد توجه قرار می‌گیرد.

در خصوص محوطه‌های تاریخی، دخالت بخش خصوصی و موسسات مردم نهاد نقش حیاتی دارد. علاوه بر برنامه ریزی منسجم، وجود سیاست‌ها و قوانین مربوط به میراث فرهنگی، سیاست‌های مالی یکپارچه‌ای هم مورد نیاز است تا راه حل‌های پایدار را تضمین کند. در نتیجه حفاظت از میراث فرهنگی در همان مکانی که آن اثر، محوطه یا بنا وجود دارد، همراه با عملیات بازسازی گسترده‌تر بعنوان رویکرد مناسب برای حفاظت از سرمایه‌های میراث شناخته شده است. مشارکت عمومی - خصوصی از روش‌های مختلفی می‌تواند نقش مهمی در طرح‌های بازسازی ایفا کند، بویژه برای موارد خاص حفاظتی.

برای دولت‌هایی که دارای تجربه، چارچوب قانونی و محیط اقتصادی مبتنی بر بازار هستند، به جریان انداختن مشارکت عمومی - خصوصی در مورد محوطه‌ها و بناهای تاریخی، راهی است برای تسهیل در اجرا و اداره امور. برخی کشورها مانند هلند، انگلستان، استرالیا و آمریکا نشان دادند که در اجرای این پروژه‌ها موفق بوده‌اند. با این وجود در کشورهایی که با کمبود نیروی متخصص مواجه هستند، مشارکت عمومی - خصوصی ممکن است بهترین گزینه نباشد. به تعادل رساندن خطر (ریسک) و مسئولیت، عاملی جدایی ناپذیر از مشارکت عمومی - خصوصی است، به همین دلیل بسیار مهم است که دولت‌ها ابتدا چارچوب سیاسی و انگیزش‌های لازم بازار، جهت جذب سرمایه بخش خصوصی را ایجاد نمایند و اقدامات لازم جهت نگهداری از دستاوردهای به دست آمده در نتیجه حفاظت را انجام دهند. زمانیکه این عوامل کنار هم قرار می‌گیرند، مشارکت عمومی - خصوصی فرصت‌های ویژه‌ای را ارائه می‌دهد تا تهیه و تدارک خدمات و کالای عمومی را به ویژه در کشورهای در حال توسعه که توانایی مالی دولت‌ها در ارائه خدمات عمومی محدود بوده و از طرف دیگر تقاضا برای خدمات شهری عمومی بسیار بالا است، تسهیل نماید. در این کشورها، مشارکت بین بخش عمومی (دولتی) و خصوصی که به درستی مورد حمایت قرار گرفته باشد، ابزاری در اختیار بخش خصوصی قرار می‌دهد تا با ارائه نوآوری‌ها، مهارت‌ها و منابع مالی مورد نیاز، در مناطق زاغه نشین و کم درآمد جامعه که معمولاً در نتیجه الگوهای سنتی مهاجرت شهری به وجود آمده‌اند، ارتقاء فرهنگی ایجاد کند. اگر این پروژه‌ها بوسیله ترکیبی از دولت توانمند و موسسات مردم نهاد مورد حمایت قرار گیرند، تأثیری دو جانبه بین بازارهای اقتصادی نوظهور و کالاها و خدمات عمومی مورد نیاز جامعه خواهند داشت. مشارکت ابزاری جهت سهیم شدن در منابع، خطرها (ریسک) و دست‌آوردهایی است که سود اجتماعی را دربر می‌گیرد. مشارکت عمومی - خصوصی می‌تواند مکانیزم بسیار موثر و یا مبنای مشارکت موفقیت آمیز با اهداف یکسان باشد.

بعضی از بانک‌های توسعه منطقه‌ای و چندجانبه متوجه نقش و تاثیر حفاظت از میراث در اقتصاد و توسعه اجتماعی شده‌اند و خصوصاً پروژه‌هایی که دربرگیرنده معیارهای حفاظتی هستند را حمایت می‌کنند. همچنین این سازمان‌ها تحقیقاتی را شروع کرده‌اند و دستورالعمل‌های خود در خصوص مکانیزم مالی، شامل مشارکت عمومی - خصوصی با موضوعیت میراث تنظیم کرده‌اند. بانک جهانی و بانک توسعه قاره آمریکا^{۲۰} در رابطه با پروژه‌هایی که آنها را حمایت مالی و یا فنی کرده‌اند و یا ظرفیت‌هایی را در اختیار نمایندگان بخش عمومی قرار داده‌اند، دارای اطلاعات، اسناد و مدارک راهبردی هستند که انجام امور مربوط به

²⁰ Inter-American Development Bank (IDB)

حفاظت را از طریق بخش خصوصی یا مشارکت های ابتکاری عمومی - خصوصی تسریع می کنند. بنابراین ایجاد و تقویت مشارکت های عمومی - خصوصی در حوزه میراث فرهنگی می تواند مبنایی برای جذب حمایت های مالی بین المللی نیز بشود.

در حوزه میراث فرهنگی، عدم شفافیت کافی در مورد اینکه چه نوع خدماتی و چگونه ارائه خواهد شد، مانع از گسترش بکارگیری مشارکت عمومی - خصوصی می شود. بدین ترتیب برای اینکه بتوان این ابزار را هم برای بخش خصوصی و هم برای بخش عمومی (دولتی) قابل استفاده نمود، باید یک تعریف دقیق و شفاف از انواع فعالیت های مربوط به میراث که قابلیت اجرا از این طریق دارند را ارائه داد. مشارکت عمومی - خصوصی به دلیل عدم اعتماد طولانی مدت این دو بخش و ترس از اینکه دخالت بخش خصوصی مترادف خصوصی سازی شود، دچار زیان شده است. در نتیجه، به ندرت مشارکت میان بخش عمومی - خصوصی برای پروژه های حفاظتی اعمال می شود. پروژه هایی که به مرحله اجرا رسیده اند در درجه اول مربوط به پروژه های توسعه و بازسازی در مقیاس بزرگ و یا پروژه های تغییر کاربری و استفاده مجدد از تک بناهایی که امر حفاظت در آنها نقشی قابل توجه و در بعضی موارد نیز نقش ثانویه داشته است بودند. رونمایی از پروژه های متعدد مربوط به بناها و آثار باستانی مشخص که با این شیوه از مشارکت انجام شده نشان می دهد اینگونه مشارکت ها و در بعضی موارد پیچیده می تواند ابزاری موثر جهت افزایش سرمایه گذاری بخش خصوصی باشد. مشکلاتی که در ابتدا در برخی مشارکت های عمومی - خصوصی بوجود آمد باعث بهبود قراردادهای پیمانی در این حوزه و همچنین ایجاد الگویی برای ساختار و نحوه مدیریت این مشارکت ها شد. همچنین این شناخت به دست آمد که مشارکت بخش عمومی و خصوصی لزوماً بخش عمومی (دولتی) را از تعهدات مالی مبرا نمی کند یا راه حل های ارزان تری ارائه نمی دهد. با این همه از آنجا که مشارکت عمومی - خصوصی باعث حضور رسمی بخش های مختلفی در پروژه می شود، مسئولیت ها را می توان بین همه این بخش ها که به نوعی از سرمایه های میراث فرهنگی منتفع می شوند تقسیم نمود.

مشارکت عمومی - خصوصی برای حفاظت از بناهای تاریخی این قابلیت را دارد که مورد بررسی و شناخت بیشتر قرار گیرد. زمانی که این موضوع گسترش یابد، کشورهایی که در بکارگیری مشارکت عمومی - خصوصی در زمینه حفاظت پیشگام بودند، با ارئه بهترین سرمشق ها، به آگاهی ما در این زمینه کمک می کنند. هنوز کارهای زیادی برای انجام دادن باقی مانده است، لیکن با ترکیب دارایی های بخش عمومی و انگیزش های مالی، با منابع مالی، مهارت ها و کارآیی بخش خصوصی، این مشارکت ممکن است تبدیل به ابزاری کلیدی جهت اقدامات حفاظتی آینده شود.